

en Udenadslæren uden tilstrækkelig Sidsøvelse, hverken i Grundprinciperne eller i Lovenes virkelige Fortolkning, derfor bliver det kun et udenoms Raabæng. Naar vi staa faaledes, som vi gjøre her i Landet, at vi ingen praktisk Udbanelse have til vore Jurister, ligger det maasse i, at det gjælder om Juraen, at den i Forhold til alle andre menneskelige Videnskaber ligger mere udenfor Skoledannelsen og Fordannelsen, mere udenfor den, end baade Medicin og Theologi, hvor der dog er nogle Tilfnytningspunkter til det, der er lært udenad. Folk klare sig imidlertid igjennem det og Examen, men i Virkeligheden staa de uden noget Andet end løse Kundskaber, som ikke ere tilstrækkeligt indarbejdede, og som først igjennem Livet og den praktiske Øvelse kan blive til Noget, som kan gjøre Gavn, saa at de baade kunne skrive for sig paa den Maade, som de skulle, naar en Sag skal procederes, og affatte Domme, som disse skulle affattes, naar de skulle gjøre Indtryk baade paa tænkende Jurister og paa tænkende Læggfolk.

Brandes: Jeg har med stor Opmærksomhed hørt den Debat, der er ført her i Thinget om dette Lovforslag, men jeg tilstaar, at jeg ikke har kunnet afvinde denne Sag den store Interesse, som de andre ærede Talere, der have havt Ordet, dog delvis have afvundet den, og som har givet Anledning til saa mange Dissonanser. Det kommer maasse af den Form, hvori den forelægges os. Jeg tror ikke, at man i dette Lovforslag finder noget af den Idealitet, som Universitetet pleier at smykke sig med; tværtimod, det er alene et praktisk Lovforslag. Universitetet kommer ikke til os med Fordring om Hjælp til at tilfredsstille en større Kundskabstrang i Befolkningen, det kommer ikke til os for at aabne Universitetet, slaa dets Døre op for en Befolkning, der søger Kundskab; det ser man deraf, at der ikke f. Ex. søges Forandringer i den Examen, som giver Afgang til Universitetet. Heller ikke haad selve Universitetets Forhold angaar hans Forandring. Man tænker ikke paa at forandre de Examiner, der holdes, Formen for dem, Formen for Foredragene eller Sagnende, og end ikke paa ved nye Discipliner at imødekomme de forskjellige nye Afdelinger af Videnskaben, som Nutiden kjenner. End ikke noget Saa-dant vil man i nogen større Grad finde forlangt i dette Lovforslag. Der er hverken foreslaaet Forbedringer eller Forandringer og end mindre Omvæltninger, nei, det er i Virkeligheden egentlig kun et Lovforslag om praktiske Ting, nemlig om Penge, et Lønningsforslag og egentlig intet Andet.

Derfor kan jeg naturligvis godt give det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Pinsel) Ret i, at Universitetet er ligesom en Draabe, der affpeiler den hele Verden, men jeg vilde dog ikke have brugt en saa poetisk Signelse i dette Dieblif, naar jeg netop ser paa dette Lovforslag. Dette er virkelig paa ingen Maade som en Dugdraabe, nei, det er snarere en Strøm af Guld eller Sølv, man kommer til at tænke paa, naar man ser paa dette Lovforslag, og det finder man da ogsaa hurtigt udtrykt i Motiverne. Der findes der brugt Udtrykket: „Trang“, men der tales ikke om Trang i videnskabelig Henseende, heller ikke om Trang til flere Lærerkrafter, det forbigaar man hurtigt og siger, at det er der ikke større Trang til. Nei, men der er en stærk og søelig Trang til at forandre Lønningerne ved Universitetet; det er det Lovforlaget særlig beffæstiger sig med. Hvad dette angaar, skal jeg ikke nægte, at jeg ser paa Tingene maasse noget anderledes end de andre ærede Talere, som tidligere have talt. Jeg kan nemlig med min bedste Villie ikke se, at der er saa stor en Trang, som dette Lovforslag udtaler, til Forandring eller rettere Forbedringer af Lønningsvillkaarene ved Kjøbenhavns Universitet. Jeg skal her tage et Exempel, som Motiverne nævner, og som ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) nævner efter Motiverne, en Sammenligning, som viser, hvad Lovforlaget ønsker, og som ogsaa viser, hvorfor man maasse ikke behøver at imødekomme Lovforlaget. Der staa deri, at en Universitetsprofessor, naar han ansættes, faar en lavere Begynderløn end en Toldforvalter i Skive eller Viborg og forskjellige andre Byer; men dertil er den Ting at bemærke, som jeg synes Lovforlaget ganske forbigaar, at naar en Toldforvalter ansættes i Skive eller Viborg, maa han og hans Familie leve af den Løn, som Staten udbetaler ham. Jeg kan kun daarlig tænke mig det Tilfælde, og det er vist ogsaa kun meget faa Tilfælde, hvor en saadan Embedsmand i det Hele taget kan regne paa nogensomhelst anden Indtægt end den, hans Embede forshner ham, og hans Familie med til deres Underhold. Forholdet er, som bekendt, aldeles anderledes ved Universitetet. Her kommer jeg ind paa at nævne Ting, som det forekommer mig, at man har Lov til at inddrage i denne Debat. Det er klart, at vi ikke i og for sig have nogensomhelst Grund til eller Lov til at beffæstige os med forskjellige Embedsmænds pekuniære Forhold; men paa den anden Side, naar man kommer til os med et Forslag, som i saa høi Grad betoner